

Belgrad 31. Srbski poslanik Simić izročil je danes avstro-ogrski vladi spomenico, ki pravi: „Srbija podaja sledečo izjavo: Srbija priznava, da ni prizadeta v svojih pravicah vsled stanja, ki se je uresničilo v Bozniji, in da se bode vsled tega pridružila tozadevnim sklepom velevlasti. S tem da Srbija nasvetom velevlasti vboga, se tudi obenem zaveže, da bode odnehala od stališča protesta in nasprotovanja, katerega je z ozirom na aneksijo zavzemala od oktobra sem. Srbija se zaveže, da bode smer svoje politike napram Avstro-Ogrski pred drugačila in da hoče s to državo prijateljsko živeti. Zato bode Srbija tudi svojo armado na ono stanje znižala, na katerem je ta spomladi l. 1908 bila.“ S to srbsko izjavo je nevarnost vojske pokopana. Po dolgem času torej lahko zopet vzdihnemo in rečemo, da je mir zasigurnjen.

Dunaj 1. Zadnja poročila prinašajo seveda zopet mnogo novega. Govori se, da črnogorski knez Nikita ni zadovoljen z mirnim stališčem Srbije, da hoče kralj Peter odstopiti, da bode odstopil tudi ruski minister Izvolsky, ki je zmešnjav največ kriv itd. Kaj je o vsemu temu resničnega, bomo kmalu izvedli. Glavno e, da je vojskена nevarnost končana.

Državna zbornica je šla srečno zopet domū — na velikonočne počitnice. V kratkem povedano, je storila zbornica v tem zasedanju to, kar je vlada potrebovala in zahtevala. Zlasti vprašanje rekrutov je bilo važno in vlada je pač zaradi nevarnega zunanjega položaja svoje rekrute dobila. V zadnji seji sprejela je zbornica tudi še dvoje postav, i. s. postavo glede kužnih bolezni pri živini in tako imenovano pooblastilno postavo. Tudi se je še govorilo o trgovinski pogodbi z Etiopijo in o postavi glede porabe fosforja za užgalice. Obe postavi sta bili sprejeti. Izvolil se je nadalje odbor za razdolženje posestev, ki obsega 26 članov. Nujnostni predlog posl. Stojana glede oproščenja od pristojbin in davkov za vse ob priliki cesarjevega jubileja uresničene darove (Stiftung) se je brez debate sprejel. Potem se je pričel razpravljati soc.-dem. predlog, da naj vlada nato vpliva, da se vzdrži mir. Ministerski predsednik Bienerth je takoj vstal in odgovoril. Rekel je m. dr.: Merodajni činitelji v državi so bili vedno za vzdrževanje miru. Zadržanje vlade glede srbskega vprašanja je bila velika manifestacija za mir. Mi imamo trdno zavest na našo moč in smo zato tako mirno gledali. — Po rešitve še nekaterih zadev je zaključil predsednik sejo. In vrli ljudski zastopniki so odšli, odšli v dolgi vrsti, odšli na počitnice, katerih so večidel tako grozno potrebni.

Trgovinska pogodba z Rumunsko je glasom časniških poročil že gotova, to se pravi: avstro-ogrška in rumunska vlada sta si v tem oziru edini. Ne ve se še, kakšne žrtve se bode zopet od našega kmetijstva zahtevalo; ali nič vsak način opozarjamo že danes kmetske poslance, naj bodejo pripravljeni in naj v pravem trenutku pokažejo, da avstrijski kmetje nočejo in ne morejo ničesar več za nesrečno politiko žrtvovati.

Dopisi.

Veržej. Naše župnikove ovce strašna radovednost žene, posebno našega mežnarja. Minulo nedeljo stopi na cerkveni prag in nagovori tržane: Jaz bi rad znal, kdo Vam, g. urednik, dopisuje iz Veržeja. Učen človek to mora biti, pravi mežnar, navaden človek to ne piše. Gotovo je obiskal v Veržaju slovenske šole. In tako sem slišal, da g. mežnar dolži Jožefa Žnidariča. Župnik pa misli na tržanskega blagajnika Antona Prelog in drugi pa zopet na druge tržane. Vidite, pravega pa ne zadenejo. Učen, učen mora biti! Oh kaj, zdravo pamet mora imeti, da zna tako pisati. No, pa nekaj še le spravim vkup, četudi nisem v Veržaju slovensko šolo obiskoval. Veste, skoraj bi si jezik odgriznil na tej besedi. To bi se veselili moj g. župnik! Toda vest pa me le peče, ker župnik in mežnar druge po nedolžnem dolžita in ker nočem da bi kdo po nedolžnem trpel, bom pa kar naravnost povedal. Aha, že vidim kako ušesa špičijo in poslušajo: zdaj bom povedal, kdo da je. Bom pa kar naravnost povedal, da tega nikdar ne zveste. Mi, ki vemo, smo trije: jaz, papir in svinčnik;

mi sami sebe ne izdamo, ker preveč radi se imamo. Ej šment, Vi tudi veste, g. urednik! Toraj štirje, štirje smo. Pa Vi nas tudi ne izdate, kaj ne? Tako smo brez skrbi, toraj adijo! Lahko noč! Edino smemo to izdati, da nas je več dopisnikov, ki pa drug za drugega ne vemo. Opomba uredništva: Dobro povedano! Sploh se ne gre zato, kdo da piše, temveč edino zato, ali je resnično, kar se piše ali ne. In mi smo prepričanja, da smo doslej iz Veržeja le resnico pisali.

Jesenice na Gorenjskem. „Slovenski Narod“ nam je sporočil, da se je pogreba umrlega nadučitelja Pospischila a cela Savska nemškutarija vdeležila! — Jeseniškemu dopisunu teh vrstic v „Slovenskem Narodu“ samo na ušesa povemo, naj bode raje previden in naj opusti take neumestne fraze, da se ne bode prste opekeli, kakor se jih je nekdanj njegov prednik in kolega učitelj Fabinc na Jesenicah! — Saj vemo, kdo je tretji dopisunec „Slovenskega Naroda“ tu na Jesenicah. Hummer in Spitzer nočeta več sama vse kriva biti! — Pogreb gospoda nadučitelja Pospischila je bil časten in povsem dostojen, kakor se spodobi nadučitelju nemške šole na Jesenicah! — Jeseniški občinski svet je vzel „najem kranjske obrtna družbe“.

Proti temu tožijo Jeseničani, osobito trgovci Antun Trevn, Jaka Mesar in penzionirani občinski tajnik Hummer. Celo zadevo, katerega jih prav nič ne briga, ženejo pred pravno sodišče. Ker jim je pa primanjkovalo dokazila in verodost. materiala do zmage, so dali v rekurzu na pravno sodišče prijavo, da ni bil občinski svetovalec Anton Pongratz, ker je on ob enem tudi uradnik kranjske obrtne družbe, opravičen podpisati, njemu v tej zadevi predloženi atest, in je tega tudi le pod pritiskom imenovane družbe, za družbo ugodno podpisal!! — S tem je tedaj veliko rečeno. Na eni strani se dolžita goljufija in na drugi strani pa hudodelstvo po §§ 101 in 105 k. z. Zadnje velja tudi za jeseniškega gerenta Antona Čebulja!! — Upravno razsodišče bode sedaj želelo opraviti z Čebuljom in Pongratzom, kranjsko-gorsko sodišče pa pozneje z vsemi onimi, kateri so imenovano vlogo podpisali!! — Počasi jim bomo že jezike zavezali! — Zelo pridno se liberalni Jeseničani pripravljajo na bodoče obč. volitve. Na stari pošti je vedno zbranih nekaj učenih in domišljavih mož, kako da bodo takoj po veliki noči (ja pa po kateri, datum?) razpisali nove volitve! — No gospodje, na Triglavu bode pač še preje sneg skopnel, predno bomo v novi volili. Preveč lažno je na županiških stolcih, da bi tako hitro prostor naredili!! — Hujskajoče in prepotentne knjižice proti kranjski hranilnici prav prosto krožijo v tovarni na Savi; ker ta knjižica radi premajhnega formata papirja ni za nobeno drugo rabo, smo vse te knjižice zmetali z staro čeno vrt v Martinovo peč, koder je večni ogenj kakor v peklu, koder se bodejo nekdanji srbski Hribarji, Trillerji i. t. d. pekli! — Zabukovec, naš prijatelj že poka, radi tega je naročil mnogo kišt v Križah pri Terčuju pa že zastave razobešajo! Ko je mož na Jesenice prišel, je imel nekaj polomnenih kostnov, sedaj ima pa že toliko pakaže, da si je moral „separatkište“ naročiti. Razven njegove stare kuharice, bode šel sam v spremstvu njegovega „pinča“ na spagri, katerega mu je za odhodnico še svoj čas tukajšnega pasjega kontumaca, konjedirec radovoljno prepustil!

Jesenice na Gorenjskem. Dne 17. t. m. umrl je na nemški šoli nadučitelj g. L. Pospischil. Bil je več let tudi učitelj tovarniške godbe. Spravil je tovarniško godbo na vrhunec. Bil je tudi vedno našega mišljenja. V zadnem času pač nima tovarniška godba sreče, nemila smrt ji je v teku nekaj mesecev pobrala dve najboljši moči. Perovodja novega pevskega društva „Sava“ je g. Volarič. Mož izvrstnega muzikaličnega talenta, bode pač preskrbel, da to društvo ne bode zmrazilo po navodilih jeseniškega preroka Zabukovca! V nedeljo 21. t. m. smo zopet, kakor vsako nedeljo imeli pobožni teater v katoliškem delavskem društvu. Lepo vlogo je imela mlada gospodična „Jerica“. — Zaljubljena je bila v Tončka. Škoda, da je že v drugemu aktu umrla! Vendar enkrat nekaj zaljubljenega v katoliškemu domu, saj drugač tako vedno prazno slamo mla-

tijo! Pri tej igri se je pa tudi na obrazih drugih gospodičen bralo, da še marsikatera na b. kega Tončka misli, ako ravno Janez Ljubeznik do Tončkov brani! (Vso to zabavo nam je preskrbel g. kaplan Čuk.) Življenje na Jesenicah osebno na Savi je jako živahno postalo. Na dva gledališča imamo, potem pa še mnogo drugih zabav v nedeljah v raznih gostilnah, tako da človeku ne more biti dolg čas. Pridno ljudje tudi za vojsko pripravljajo, žene in kleta pa jokajo. Ako bode vojska postala, bode pa tudi revščina na Jesenicah, da ji ne bode para.

Prvaki, Srbija in deželno izdajstvo.*)

Naznanila, da se prvaško-radikalne stranke v javnosti zavzemajo za Srbijo, niso nikoli presenetila, ker je znano, kako ljubeznivo ravna vlada s prvaki. In za vse dobrote zdaj ta hvala! Je že tako!

Slovensko-radikalna stranka je od nekdanj jila dobre zveze z drugimi slovanskimi narodi na ta način je imela navidežno večji pomen. Imenjuje se je pojavljalo zlasti v glavnem listu „Slovenski narod“. Ta list je za tisoče čimdušna hrana in ima torej veliki vpliv. Imenjuje se rad „veliki list“, ali njegova pisava je prestop od vsake dostojnosti, npravnosti, pravice in pravde, brez da bi se imel list zato bati sodiškega zasledovanja. Kajti znano je, da ljubljanski porotniki v tožbah proti „Slov. narod“ vedno oporočajo Avstrijska tiskovna postavo, je temu listu nasproti brezvplivna; boji se, da stopiti proti njegovim nepostavnostim. Ta list glavni stebel prvaške stranke, bil je vedno državni sovražnik. V času okupacijske vojne v kateri so se sinovi Kranjske borili, zavzemali se je prvaki list za Bošnjake, ki so našim ljudem ušesa rezali. Skozi desetletja se je ogreval prvaki list za Rusijo vkljub njeni nasilni vladavi. V času rusko-japonske vojne je vedno izdal novice o ruskih zmagah. Po končani vojski je ta list obrnil zopet k jugoslovanskemu vzoru. Sredi l. 1905 začel je „Slovenski narod“ originalna poročila iz Srbije prinašati, katere je poslal neki Slovenec Plut, ki je bil potem srbske vlade (!) nastavljen. V teh člankih se hvalilo srbski režim in delalo za združenje vse Jugoslovane. Tako je pisal prvaki „Narod“ 24. l. 1906 približno tako-le:

„Odkar so Obrenovič, ti vedno zvesti slovenske politike, izginili (namreč po umoru kralja Aleksandra), so se razmere drugačile. Ljudje slovenskega juga odpirajo oči in so prišli do pravičnejših, da medsebojni boji le Avstriji koristijo. Hrvači in Srbi, Srbi in Bulgari se združujejo. Oficijalno Avstrija stoji ob grobu svojega upanja.“

V avstrijskem slovenskem listu piše torej avstrijski državljani, katerega je plačala srbska vlada, proti naši državi! V istem članku še piše „Slovenski Narod“:

„Mi kot Slovenci, ki avstrijsko politiko na lastno telesu čutimo, želimo si naravnost, da bi Srbija z vso odločnostjo boj proti avstrijski prencenziji nadaljevala, kajti prepričani smo, da mora ta boj končati z veliko blamažo za škodo Avstrije.“

Tu je torej dovolj jasno povedano, da prvaki Slovenci želijo v vsakem oziru poraz Avstrije. Na drugem mestu pravi „Slovenski Narod“ naravnost:

„Nikola Pašić (srbski minister) je najkrepkejši stopenik političnega jugoslovanskega programa, in rega končni cilj je: osvoboditev in združenje vseh jugoslovanskih dežel. Ako se proste jugoslovanske države združijo, postane lahko tudi osvoboditeljice podjarmljenih in osužene Jugoslovane.“

Z drugimi besedami povedano: prvaki vijo, da so Hrvači in Slovenci Avstrije osužnjeni in podjarmljeni in hočejo tedaj Avstrijo razbiti, da se združijo s Srbi in Bulgari. To je torej glavni cilj prvaške politike!

V nadaljnjih svojih srbskih poročilih je imel list „slovenske inteligence“ „Slov. narod“ da Avstrija tlači Bošnjake, da bode morala Avstrija Boznijo in Hercegovino zapustiti.

*) Ta članek je posnet listu „Deutsche Wacht“. Smatrag za najbolj važnega in prosimo prijatelje, da ga pazno prebravijo. Sprevidili bodejo, kam vodi zaslepljenost prvaške veleizdajne politike. (Op. uredništva).

Resnica pa je, da je Avstrija iz dežele divjakov napravila kulturno deželo in da Bošnjaki še nikdar niso toliko dobrot dobili kakor začasa avstrijske okupacije. Ko se je pričela colninska vojna s Srbijo, pisal je „Narod“ in z njim vsi drugi prvaški listi za Srbijo in je naravnost rekel: „Srbija je ponosno impertinentna napad Avstrije na svojo čast odbila...“

O tistih krvoločnih srbskih morilcih, ki so krajša Aleksandra in njegovo soprogo Drago po živinsko umorili, pisal je „Slov. narod“ tako-le: „Čast jim, ker pokazali so, da so vedno pripravljene, žrtvovati se svoji domovini. Ljudstvo boede od zarotnikov vedno s spoštovanjem govorilo, katerega tudi zaslužijo.“

Torej: krvavi morilci, ki spadajo na vislice, zaslužijo po mnenju prvakov spoštovanje. Lepi namor! Da sovražijo prvaki našo državo iz vse duše, dokazal je „Slov. narod“ s tem, da je 27. 1. 1906 pisal:

„Srbija mora vstajati v težkem boju, katerega je pričela z Avstro-Ogrsko, temu največjemu sovražniku Jugoslovanov.“

Torej — Avstriji boj, to je geslo prvaške politike. Govorili bodemo prihodnjice o tej stvari. (Pride še).

Novice.

Naš urednik Linhart pred porotniki. Prihodnji ponedeljek, 5. t. m., vrši se pred mariborskimi porotniki glavna razprava proti našemu uredniku dr. Karlu Linhart. Tožitelj je prvaški odvetnik dr. Janko Brejc v Celovcu. Mož toži zaradi žaljenja časti, ki se je baje zgodilo v nekem članku „Stajerca“. Razprava boede velezanimiva. Poročali bodemo natanko o nje.

Naši prvaki gledajo vedno z nekim ponosom na kranjske svoje bratce in nas hočejo v zvezi s Hribar-Suštersičevo gospodo srečne napraviti. Dokazali smo že opetovano, kako velenjalska in protiaustrijska je kranjska prvaška politika. Treba je tudi omeniti, da je ta kranjska prvaška politika obenem surova in nasilna. To dokazuje dve kazenski razpravi, ki sta se vršili pred kratkem na ljubljanski deželni sodnji. Prvi je bil tožen odvetniški kandidat dr. Žerjav. Mi je kot doktor „akademsko izobražen“, on predstavlja torej pravo cvetko prvaško-kranjske slike in inteligence. Vendar pa je bil tako surov, da je priporočal na nekem shodu, da naj se deželni predsednik barona Schwarza oklofuta. Na pretep je hujskal torej ta surovež in s tem dokazal, da stoji na istem stališču, kakor pobalini v Ljubljani, ki so tujo lastnino pobijali ter uničevali. Za svojo nesramno hujskanje je bil ta dr. Žerjav obsojen na 100 K globe, odnosno 5 dni zapora. Prvaki se delajo vedno za nedolžne ovčice, ali celo njih voditelji hujskajo v nasilje. Sramota! — Druga razprava se je pečala z nekim plakaterjem Antonom Smole. Mož je na cesti iz političnega sovraštva pljunil nekemu podčastniku 27. infanterijskega regimenta v obraz. Prvi sodnik, znani dr. Mohorič, ki je bil svoj čas v Ormužu, je Smoleja vključil temu oprostil. Ali druga sodnja je nesramnega prvaškega hujskača obsodila na en mesec zapora. Pri razpravi je izjavil hauptman Schöbinger, da mu je znanih 24 slučajev, v katerih so bili vojaki od ljubljanskih barab opljuvani. Kaj bi se zgodilo, ako bi opljuvani vojak vzel bajonet in ga zadel hujskaču v prsa? Rekli bi zopet, da so vojaki „morilci“! Kaj so vojaki v Ljubljani sploh storili? Svojo dolžnost kot c. k. vojaki in nič drugega. In zato se jih preganja. Zanimivo je tudi, da se dobi slovenski sodnik, ki opusti človeka, kateremu se je dokazalo, da je vojak brez vzroka v obraz pljunil... In to naj bode prvaška „inteligenca“, slovenska „kultura“! Taki ljudje zahtevajo svojo univerzo... Da se ne smejo imeti!

Kdor se podaja v nevarnost, ta konča tudi v nje. — pravi stari pregovor. Pa še en pregovor: Kdor drugim jago koplje, pade sam vanjo. — Tako se godi kranjskim prvakom. Mešce sem so peljali nesramni bojkot proti kranjski šparksati, tej največji dobrotnici kranjske dežele. Napravili so tudi z raznimi lažmi, da se je došlo mnogo, lahkomišelnih možicov, ki so vzeli svoje vloge iz tega popolnoma varnega zavoda. Šparksa seveda s tem niso mogli uničiti. Ali nekaj drugega se je pričelo goditi. Ljudje so slišali vedno prvaško gonjo in nakrat so pričeli jenati svoj denar tudi iz prvaških posojilnic. To

pa zlasti od tistega časa, ko se je zaslila vest, da so prvaške posojilnice 10 milijonov denarja Srbom dale. In zdaj kričijo in jamrajo prvaki, ker se bojijo za svoje posojilnice, ki seveda ne stojijo na tako dobrih nogah, kakor nemške šparksa. V lastne zanjke so se prvaški hujskači vjeli in danes se pač že kesa, da so se pričeli z ognom igrati...

Deželnozborske volitve se bližajo!

V kratkem (koncom maja) se vršijo deželnozborske volitve na Štajerskem.

Zaupniki, na delo!

Volilni imeniki bodo v vsaki občini izloženi približno od 4. do 17. aprila. Tekom teh 14 dni morajo zaupniki svojo dolžnost storiti. Ako kakšni napredni volilec ni v imeniku, naj se takoj zahteva, da se ga sprejme. Ako se nahaja kakšni nasprotnik v imeniku, ki nima pravice voliti, naj se takoj zahteva, da se ga črta.

Volilec je: v kmetijskih občinah vsak lastnoopravičeni, moški občan, ki je bil na dnevno razpisa volitve 24 let star, ki je avstrijski državljani, ki ni zaradi kazenskih zadev izključen od volilne pravice, in ki je tekom najmanj 1 leta vsaj 10 K direktnega davka plačeval. Pri osebno-dohodninskemu davku pa mora plačati najmanj 20 K, ako hoče biti volilec.

V splošnem razredu so vsi oni volilci, ki ne volijo v nobenem drugem razredu, ki so pa tudi vsaj eno leto v občini, v kateri bivajo, stanovali.

Zaupniki, ne pustite se od prvakov zapeljati! Vsi na delo, da z maga napredna misel.

Kmet za kmeta!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Okrajni zastop ptujski je pač dokaz tako vzornega dela naprednega gospodarstva, da mora to tudi največji nasprotnik priznati. V kratki dobi svojega poslovanja je napredni odbor izvršil naravnost velikansko delo na vseh poljih. Razlika med sedanjim naprednim gospodarstvom in nekdanjim nastopanjem prvaških zastopnikov je očitna. Prvacom se je šlo pač več za osebno korist in za politično moč, nego za gospodarsko delo. Zato so zadnjo tudi popolnoma zanemarili. Naprednjaki z neumornim g. Ornigom na čelu pa se niso brigali v zastopu za strankarske razlike, temveč so imeli le en cilj pred sabo: pomagati, koristiti prebivalstvu ptujškega okraja... Da se je naprednemu zastopu ta namen tudi v veliki meri posrečil, tega menda ni treba posebej označiti in dokazovati. Omenimo le še enkrat, da je to tudi knez in škof lavantinski dr. Napotnik javno ob odprtvi nove Okičeve ceste priznal. Knezoškof Napotnik se je g. Ornigu in naprednemu zastopu naravnost zahvalil za njih trud in za njih ljudstvu tako koristno delo! In tako tudi drugi. Celotno vrsto voditeljev prvaštva bi lahko omenili, ki so naravnost hvalili vzorno gospodarstvo naprednega zastopa. Sicer pa tega treba ni; kajti ljudstvo samo vidi in čuti dobroto naprednega gospodarstva, ljudstvo samo je zadovoljno s tem gospodarstvom... Zato pa je tembolj žalostno, ako prihajajo zakotni prvaški listi in pričenjajo metati blato na napredni zastop. Navadna laž in navadno obrekovanje jim je pri temu dobro došlo. Ker proti naprednemu zastopu nimajo ničesar stvarnega povedati, zato lažejo in obrekujejo. Na te laži se seveda nikdo ne bode oziral. Kajti kmetje vedo prav dobro, da prvaki sploh niso ničesar storili in da bi prišli radi na krnilo zopet tisti gospodje, kateri so imeli okrajni zastop za molzno kravo... Najbolj očitajo lažnivi nasprotniki naprednemu zastopu, da je ta moral okrajne doklade od 30 na 40% zvišati. Res se je to zvišanje zgodilo; ali kdo je kriv? Edino prejšnjo prvaško gospodarstvo. Ko so naprednjaki v okrajnem zastopu zmagali, prevzeli so od prvakov 22.150 kron dolga. Te prvaške dolgeve bi se dalo sicer na ta način poplačati, da bi se vzelo posojilo. Ali potem bi bilo še slabše. Zato je okrajni zastop

raje zvišanje doklad za 10% sklenil. Ko bi bilo prejšnjo prvaško gospodarstvo res tako „vzorno“, potem bi se ne zapustilo nikakršnega dolga; to pa posebno zato ne, ker prvaki sploh niso ničesar storili, kakor da so Brenčičom za les lepe račune plačevali. Koliko cest so prvaki naredili, kaj so glede živinoreje storili? Nič, nič, nič! In vendar so še zapustili čez 22.000 kron dolga. Ako treba, bodemo javnosti še natanko o tej stvari govorili... Prva naloga naprednega okrajnega zastopa je bila torej ta, da je prvaki dolg poplačal; in storil je to tudi leta 1905. Edino zato je moral doklade za 10% zvišati. Tudi zdaj so zahteve na okrajni zastop vedno večje. Ali naprednjaki nočejo in ne bodejo doklad zvišali. S sredstvi, ki so zastopu na razpolago, pa se stori vse, kar je mogoče. Za danes ne bodemo popisavali dela naprednega okrajnega zastopa. Omenimo le par točk: Že v začetku l. 1905 je skušal napredni zastop okrajno cesto II. vrste Kolarija—Krapina z ozirom na veliki promet uvrstiti med okrajne ceste I. vrste. Potem je prišla na vrsto važna cesta Maribor—Ptuj—Zavrč, ki se je l. 1906 tudi med ceste I. razreda uvrstila. S to povzdigo cest v I. razred se je dobilo subvencije (podpore) i. s. za proce in vzdrževanje mostov in vodotokov polovico, za cestarje 1 tretino. To le en dokaz. G. Ornig je tudi povzročil sklep deželnega zbora glede subvencioniranja, ki bo dele kraju mnogo koristil. Tako bode vsled Ornigovega dela okrajni zastop za dela na okrajnih cestah I. in II. razreda najmanj 30.000 K podpore od dežele dobival. Emdako se je tudi še druge subvencije dobivalo. Istotako je napredni zastop na polju šolstva, živinoreje itd. vedno in povsod svojo dolžnost storil. Te zasluge g. Orniga in njegovih sodelavcev ne more očrtni nobena laž. Zato gledamo popolnoma mirno na prihodnje volitve. Z lažniki v prvaških listih se pa ne bodemo prepirali...

„Quadrathaxen“, — kdo ve, kaj je to?

Večinoma se tega lepoglasnega izraza ne pozna. Ali kdor govori nemško z ljudstvom, ta bode večkrat opazil edneake izraze. „Haxen“, to je domači izraz za „nogo“. In „Quadrathaxen“, no, to so pač večje, obširnejše noge... Na nogo stopiti, to tudi ni nič posebnega ali svet pretresujočega. Napoleon je stopil celo rimskemu papežu na nogo in prišel v kljub temu v nebesa. Malo je ljudi, katerim se ni nikdo na nogo stopil. Neprijetna je stvar le tedaj, ako ima človek kurja očesa... Ali pustimo to in povejmo našim čitateljem nekaj novega: ako se stopi slučajno človeku na nogo, ali pa ako se reče komu, da ima „Quadrathaxen“, potem smatrajo to slovenski prvaki za krvavo žalitev. Brez šale! Pri znanih septemberskih izgedih lanskega leta bil je tudi študent Janezek Volčič navzoč. Fant je precej dolg, kakor srednja fiziološka. Noge tudi nima takšne kakor frajlice. In zato ni čuda, da mu je v množici neki policaj na nogo stopil. Študentek so bili, zato razburjeni in so pričeli kričati. In potem je dotični stražnik List baje dejal: „Auf ihre Quadrathaxen werden wir auch noch aufpassen.“ Študent se je postavil kot fant na štelungi in je šel tožiti. Zagovarjal ga je znani sinko trboveljske „slovenske mamic“ dr. Dimnik; fant ni neumen in ne sliši plank žvižgati. Tudi trave ne sliši rasti in vendar, vendar je bil toženi stražnik oproščen. Zastopal je stražnika g. dr. Plachki. Oj ti presnete „Quadrathaxen“ ti! Morda imata tožitelj in dr. Dimnik zdaj tudi še „Quadrathaxen“...

Povest o bradi. Pri obravnavi proti stražniku Listu zaradi „Quadrathaxen“ izpovedal je tudi kot tožiteljeva priča neki prvaški zagriženec Weiksl. Kot priča je moral seveda popisati toženega stražnika. In rekel je najprve, da je imel dotični stražnik črno, močno brado. Čez nekaj tednov je bil mož zopet zaslišan in je rekel, da brada ni bila črna, temveč rudeča. In pozneje je bil zopet zaslišan in rekel, da brada ni bila ravno rudeča, ampak „blond“; tudi ni bila več „krepka“ (dicht), temveč slabšeja... Oj ti brada! Najprve si bila črna, potem rudeča, potem „blond“... Vse to se je izpovedalo pod prisego! Oj ti brada, ti hudobna brada!... Ako pošteni človek nekaj pod prisego trdi, potem mora biti to resnica. In resnica ostane nespremenjena za danes, jutri, in tudi za 100 let pozneje! Brada je črna, rudeča ali „blond“, ali